

FELSŐOKTATÁS

A felsőoktatásban való részvétel joga az Alaptörvény XI. cikkében, a művelődéshez való jogot érintő rendelkezések között található. Eszerint a felsőoktatás azon képzési szakasz, ami a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető. A felsőoktatáshoz való hozzáférés nem szükségszerűen ingyenes, és nem is kötelező az állampolgárok számára. Az állam kötelezettsége, hogy megteremtse a feltételeket a felsőoktatáshoz való hozzáféréshez, és biztosítsa az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatását. A felsőfokú oktatásban való részesülés anyagi támogatását ugyanakkor a törvény meghatározott időtartamú olyan foglalkoztatásban való részvételhez, illetve vállalkozási tevékenység gyakorlásához kötheti, amelyet a magyar jog szabályoz.

A művelődéshez való jogon túl az Alaptörvény rendelkezik a tanulás és tanítás szabadságáról is. A X. cikk (3) bekezdése szerint Magyarország védi a Magyar Tudományos Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tudományos és művészeti szabadságát. A felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket törvény szabályozza. Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodási rendjét törvény keretei között a Kormány határozza meg, gazdálkodásukat a Kormány felügyeli. Ugyanezen cikk (1)-(2) bekezdései alapján Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, továbbá – a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében – a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát. Tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

A felsőoktatás kérdéseit a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) szabályozza. Az Nftv. szabja meg a felsőoktatás keretszabályait, amely törvény mellett további részletszabályokat tartalmaznak a következő jogszabályok. Az érettségire vonatkozóan a köznevelési törvény, illetve érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: érettségi rendelet), míg a felvétellel kapcsolatban a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: felvételi rendelet) tartalmaz rendelkezéseket. A felsőoktatás általános szabályait bontja ki a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: végrehajtási rendelet). A végrehajtási rendelet rendelkezik többek között a fogyatékkal élő hallgatók részére nyújtható kedvezményekre és mentességekre vonatkozó szabályokról. A különböző ösztöndíjakra, támogatásokra és eljárási díjakra vonatkozó rendelkezéseket a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: térítési és juttatási rendelet) szabályozza.

A központi tanulmányi követelményeket korábban az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet (a továbbiakban: 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet) határozta meg. Jelenleg a képzési és kimeneti követelményeket hivatalos kiadványként teszik közzé a felsőoktatásért felelős minisztérium honlapján. A képzési és kimeneti követelményeket közzétételüket követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

A 2024-ban történt felsőoktatásra vonatkozó jogszabályi változások közül az egyik, hogy megteremtették az üzleti doktori képzés lehetőségét. Ezen kívül lehetővé tették a párhuzamos képzést az osztatlan képzés és a doktori képzés, valamint a tanulói jogviszony és a hitéleti képzés között. A jogszabály módosítása megteremtette a lehetőségét, hogy a gyakorlatigényes szak szakmai gyakorlati ideje alatt díjazás illesse meg a hallgatókat nem egybefüggő hat hét gyakorlat esetén is. A kreditátvitel esetében alapesetben a fogadó intézményben kell teljesíteni a kreditek harmadát, de a változások bővítették a kereteket zárt rendszerű elektronikus távolléti oktatás, valamint előzetes, nyilvánosságra hozott kreditelismerés esetén. Ezen kívül bővítették az elektronikus nyilvántartás lehetőségét. A gyermeket vállalók esetében lehetővé tették a kedvezményes tanulmányi rend igénybevételét, továbbá bővítették a doktori képzésben a képzés szüneteltetésének lehetséges időtartamát. Végül a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos intézményi szabályozás felülvizsgálatának kötelezettségét is beemelték a jogszabályba, hogy az a képzési program részévé váljon.

A felsőoktatási területen hozzánk érkezett panaszokat hagyományosan három nagy csoportba osztjuk: az első csoportba az érettségi vizsgával és a felsőoktatási felvételi eljárással kapcsolatos ügyek kerülnek. A második csoportot a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének gyakorlatát bemutató ügyek alkotják, míg a harmadik csoportba a felsőoktatási tanulmányok finanszírozásának kérdéseit érintő ügyek tartoznak.

ÉRETTSÉGI-FELVÉTELI A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBE

Idén az érettségi vizsgákkal összefüggésben érkeztek hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos felvetések. Az egyenlő bánásmód sérelme alapjogi szempontból akkor merülhet fel, amennyiben ugyanazon csoportba tartozó egyének esetén akár egy személyt vagy a csoport egyik részét az ugyanazon csoportba tartozó másik személyhez vagy részhez képest észszerű indok nélkül különböztetik meg valamely tulajdonsága alapján.

Egy beadványozó azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy szerinte a szakképzésben tanulók hátrányt szenvednek a közismereti érettségi vizsgák esetén a gimnáziumi tanulókhoz képest, mivel az előrehozott érettségijük esetén kevesebb idejük marad a felkészülésre az érettségi időszakban megtartott szakmai órák miatt.

A beadványában előadottakkal kapcsolatban tájékoztattuk, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalmát az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése írja elő, amelynek alkalmazását az Alkotmánybíróság

gyakorlatában többször vizsgálta. Álláspontjuk szerint nem minden megkülönböztetés alkotmányellenes. Határozataiban az Alkotmánybíróság a diszkrimináció megállapításához a jogalanyok körénél megköveteli, hogy homogén csoportba tartozó személyekről legyen szó, mindezt pedig szűken értelmezi.

„Az a személyi kör, amelyben a diszkrimináció esetleges alkotmányellenes volta értelmezhető, csak homogén lehet, így – az Alkotmánybíróság álláspontja szerint – diszkrimináció csak az azonos státusúak által alkotott körön belül, e csoport tagjai egymáshoz viszonyított helyzetére vonatkozó jogi szabályozás tekintetében vizsgálható. Nem jelent tiltott diszkriminációt a különböző státusú csoportok [...] jogállásának eltérő szabályozása, mivel ez az eltérés a különböző státus következménye.” (1181/B/1990. AB határozat, 269/B/1998. AB határozat, 719/B/1998. AB határozat)

Az Alkotmánybíróság megköveteli továbbá, hogy a homogén csoporton belül az eltérő szabályozásnak kellő súlyú alkotmányos (azaz az adott helyzettel összefüggő észszerű) indoka legyen, ne legyen önkényes a megkülönböztetés. Ebben az esetben a diszkrimináció csak szükséges és arányos lehet.

Álláspontunk szerint az előrehozott érettségi vizsgát teljesítő tanulók nem tartoznak egy csoportba a rendes érettségi vizsgát teljesítő tanulók csoportjával. Mindezekre figyelemmel a beadványban foglaltakkal kapcsolatban oktatási jogsérelmet nem tudtunk kimutatni, ezért az ügyet lezártuk. (OJBH/85/2024)

Az érettségi vizsga lehet rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, pótló, javító, ismétlő érettségi vizsga. A pótló érettségi vizsga a vizsgázónak fel nem róható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett érettségi vizsga folytatása, míg a javító érettségi vizsga a vizsgázónak felróható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett, illetve a megkezdett, de tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt sikertelen érettségi vizsga megismétlése.

Egy tanuló azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy 2023/2024. tanév május-júniusi időszakban tett érettségi vizsgát egy gimnáziumban, és szerinte engedélyt kapott az iskolától, hogy nyári elfoglaltságai miatt az október-novemberi időszakban tegyen szóbeli vizsgát. Az általa becsatolt törzslapkirovat szerint az érettségi vizsgát felróható okból nem fejezte be, ezért javítóvizsgára utasították magyar nyelv és irodalom, történelem, angol nyelv, állampolgári ismeretek, valamint biológia tantárgyakból. A panaszos nem csatolt jogorvoslatra vonatkozó dokumentumot.

A tanulót tájékoztattuk, hogy az érettségi vizsga szabályait a köznevelési törvény, valamint az érettségi rendelet határozza meg.

A köznevelési törvény 38. § (7) bekezdése szerint az érettségi vizsga vizsgabizottság, valamint a független vizsgabizottság döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: döntés) ellen a szülő, a tanuló – a döntést követő öt napon belül – jogszabálysértésre hivatkozással fellebbezést nyújthat be a köznevelési feladatokat ellátó hatósághoz. A köznevelési feladatokat ellátó hatóság által működtetett érettségi vizsga vizsgabizottság, valamint a független vizsgabizottság döntése ellen jogszabálysértésre hivatkozással a fellebbezés – a döntést követő öt napon belül – a hivatalhoz nyújtható be. A fellebbezést a köznevelési feladatokat ellátó hatóság, a hivatal három munkanapon belül bírálja el. Eljárására az (1) és (3)-(6) bekezdést kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a fellebbezés benyújtására meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs.

Az érettségi rendelet 9. § (1) bekezdése szerint az érettségi vizsga lehet rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, pótló, javító, ismétlő érettségi vizsga. Egyes vizsgatárgyakból – a szintemelő vizsga kivételével – középszinten vagy emelt szinten lehet érettségi vizsgát tenni. Szintemelő vizsga csak emelt szinten tehető. Ugyanezen § (7)-(8) bekezdései szerint a pótló érettségi vizsga a vizsgázónak fel nem róható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, ismétlő, javító érettségi vizsga folytatása. Javító érettségi vizsga a vizsgázónak felróható okból meg sem kezdett, vagy megkezdett, de be nem fejezett, illetve a megkezdett, de tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt sikertelen rendes, előrehozott, pótló és az érettségi bizonyítvány megszerzése előtti szintemelő érettségi vizsga megismétlése.

Az érettségi rendelet 40. § (1) bekezdése alapján, ha a vizsgázó fel nem róható okból a szóbeli vizsgán nem jelenik meg, vagy a vizsga helyszínéről engedéllyel eltávozik, illetve a megkezdett vizsgát engedéllyel nem fejezi be, a szóbeli vizsgát – ha erre lehetőség van – az igazgató engedélyével az adott vizsganapon vagy az adott vizsgaidőszak másik vizsganapján megismételheti, illetve ha erre nincs mód, másik vizsgaidőszakban, pótló vizsgát tehet.

Mindezekre figyelemmel a beadványozó az érettségi vizsgát követően támadhatta volna meg a javítóvizsgára kötelezést, ennek hiányában a következő érettségi vizsgaidőszakban jelentkezhet megismételni a matúrát. Beadványában felvetett kérdésével kapcsolatban tájékoztattuk továbbá a panaszos tanulót, hogy kizárólag pótló vizsgára kötelezés esetén lehetett volna eltekinteni az esetében az írásbeli vizsga megismétlésétől. (OJBH/443/2024)

A felsőoktatási felvételi eljárásban eltérő a jogorvoslat a köznevelési és felsőoktatási intézményekben megszokott úttól. A jelentkező – jogszabálysértésre hivatkozással – a döntés ellen a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül közigazgatási pert indíthat, amely perbe alperesként a felsőoktatási intézményt is behívhatja, amennyiben az a felsőoktatási intézmény döntését is érinti. A keresetlevél alapján azonban az Oktatási Hivatal a pert megelőzően módosíthatja vagy vissza is vonhatja a döntését. (OJBH/25/2024, OJBH/57/2024, OJBH/368/2024, OJBH/371/2024, OJBH/372/2024, OJBH/374/2024, OJBH/375/2024)

Az idei év volt az első, hogy a felsőoktatási felvételi eljárásban a többletpontok rendszerét már nem központilag, hanem intézményi szinten határozták meg. A felvételi vizsga alkalmával is nyújtani kell azonban garanciákat a jelentkezők részére.

Egy jelentkező szóbeli felvételi meghallgatásával kapcsolatban kérte hivatalunk állásfoglalását, ugyanis 2024. április 16-án a felsőoktatási felvételi eljárás keretében megszervezett intézményi meghallgatás során őt ért jogsértést vélelmezett. A jelentkező a 2024. évi általános felvételi eljárás során jelentkezett az egyik felsőoktatási intézmény általános orvos szakára, melynek része volt többek között egy intézmény által szervezett szóbeli meghallgatás a felvételi bizottság előtt. Ennek lebonyolítása során szerinte a vizsgabizottság a felsőoktatási intézmény által előre megszabott eljárásrendet több pontban megsértette. Nemcsak a vizsgán kapott eredményét nem érezte korrektnek, hanem a szóbeli elbeszélgetés körülményeit is visszásnak tartotta.

A jelentkező többek között azt sérelmezte, hogy szerinte jogtalan hátrányban részesítették, mert egy másik orvosi egyetem aktív hallgatója, továbbá ezzel összefüggésben megkérdőjelezték magát a jelentkezését a felvételit hirdető intézménybe. Ezen kívül szerinte lényegtelen témákról kérdezték, és így nem volt módja, hogy a hivatás iránti motivációjáról, a készségeiről és képességeiről, továbbá

terveiről és elképzeléseiről beszámoljon, amely a felvi.hu oldalon lévő Tájékoztatóban megjelentek szerint az értékelés alapját képezi. Megkérdezték tőle továbbá, hogy van-e orvos a családjában, illetve a lakhatási körülményeiről és szülei anyagi helyzetével kapcsolatban is kérdést tettek fel, ami szerinte a felvétel szempontjából irreleváns. Emellett kritizálták a nyelvvizsgával kapcsolatos terveit is. Általánosságban a jelentkező sérelmezte a vizsgán a szubjektív szempontok érvényesülését, az átláthatatlan pontozást, és a végeredmény közlésénél a részpontszámok hiányát.

Erre hivatkozva beadott egy jogorvoslati kérelmet a Felvételi Irodára, azonban az Egyetem válaszlevelében nem történt meg a döntés okának számára megnyugtató módon történő tisztázása. A felsőoktatási intézmény részéről az oktatási rektorhelyettes válaszában indokolás nélkül annyit közölt vele, hogy jogszabálysértés nem állapítható meg, a pontszám kialakítása szabályosan, a jogszabályokban és az Egyetem előzetesen megküldött tájékoztatójában foglaltaknak megfelelően történt, így a kapott pontszáma nem módosult.

Felhívtuk az Egyetem rektorát, hogy közölje az ügyel kapcsolatos álláspontját, különös tekintettel arra, hogy milyen keretek között zajlott a felsőoktatási intézménynél a szóbeli felvételi meghallgatással kapcsolatos jogorvoslat, hogyan és milyen szempontok szerint vizsgálták meg a beérkezett fellebbezéseket, és milyen szabályzat vonatkozott rá. Kértük, tájékoztasson arról is, hogy milyen garanciák érvényesültek a szóbeli felvételi meghallgatás során, illetve milyen szempontok szerint történt a pontozás.

Megkeresésünkre az Egyetem rektora arról tájékoztatta hivatalunkat, hogy a felvételi eljárásra, a 2024-től alkalmazandó új jogszabályi rendelkezések szerint megszervezett szóbeli meghallgatásra, az előzetes írásbeli tájékoztatásnak megfelelően a jelentkezőknek önéletrajzot kellett magukkal hozniuk, amelynek utolsó pontjaként a hivatásválasztás mögötti motivációjukat kellett részletezniük. Ehhez kapcsolódóan indult minden felvételi meghallgatás egy ismerkedő beszélgetéssel. Ezt követően a másik három orvos- és egészségügyi képzést nyújtó egyetemmel közösen összeállított, és aztán a mind a négy képzőhelyen egységesen alkalmazott szituációs feladatokból kellett húzniuk egyet a felvételizőknek. Ezek célja az volt, hogy az egyetemre jelentkezők orvosi, egészségügyi hivatásához nélkülözhetetlen készségeit is fel tudják mérni.

A meghallgatás nem volt konkrétan elhatárolt részfeladatokra bontható, összességében segítette megítélni az adott jelentkező kreativitását, problémamegoldó képességét és alkalmazkodóképességét, és benyomást kaphattak a felvételizők motivációjáról, empátiás készségeiről, arról, hogy mennyire mutat együttérzést az elesett, szenvedő emberek iránt, mennyire erős a segítői attitűdje, hogyan viselkedne a betegekkel, kollégákkal – különösen érzelmekkel erősen megterhelt, spontán helyzetekben.

A rektor elmondása szerint a panaszos a meghallgatás során maga említette, hogy jelenleg is orvostanhallgató egy másik egyetemen, így logikusan merült föl a kérdés a Felvételi bizottság részéről, hogy miért kívánt váltani, illetve – ha váltani kívánt intézményt – miért nem az átjelentkezés lehetőségével élt.

Életkörülményeiről, anyagi helyzetéről is a panaszos maga tett említést, éppen az intézményváltás indokaként. A beszélgetés során a bizottság által feltett kérdések minden esetben az előzetes írásbeli tájékoztatóban is megküldött kompetenciák felmérésére szolgáltak, és nagyrészt a felvételiző által elmondottakra reflektáltak.

A pontszámok kiszámításakor az Egyetemen azok a jelentkezők kaptak 40 feletti pontot, akik a bizottság szerint nemcsak megfelelő, de kiemelkedő mértékű érettséget, empátiát és stressztűrő képességet mutattak.

A készségek és motiváltság vizsgálata más egyetemeken (pl. művészeti egyetemek, testnevelési egyetemek) már megszokott, hosszú ideje része a felvételi folyamatnak és általánosan elfogadott Magyarországon.

A bizottságok munkájában évtizedek óta egyetemi oktatást és betegellátást legmagasabban szinten végző professzorok és vezető oktatók vettek részt, kiegészülve az Egyetem felsőéves hallgatóival, akik teljes szavazati joggal rendelkeztek.

A szóbeli Felvételi meghallgatást követően lehetőséget adtak a felvételizőknek arra, hogy ha a meghallgatás kapcsán konkrét jogsértést tapasztaltak, azt még az eljárás folyamatában jelezzék, lehetőséget adva az esetleges korrekciókra.

Formális jogorvoslatra ugyanakkor a felvételi eljárás lezárását jelentő hatósági döntés, az Oktatási Hivatal besorolási döntése ellen volt lehetősége a felvételizőknek.

Egyúttal a rektor nyilatkozatában tájékoztatott minket arról is, hogy az Oktatási Hivatal besorolási döntése alapján a Felvételiző összpontszáma meghaladta az egyetemi karra szükséges ponthatárt, így felvételt nyert a felsőoktatási intézménybe.

A rektori nyilatkozatot és az abban foglalt választ elfogadtuk, hivatalunknál az ügyet lezártuk. (OJBH/262/2024)

Alapképzésre és osztatlan képzésre történő felvétel feltétele lehet egészségügyi -, szakmai -, pályaalkalmassági vizsgálat, gyakorlati vizsga teljesítése, továbbá felvételi vizsga sikeres teljesítése. A felsőoktatási intézmény felvételi eljárása során szakmai alkalmassági vizsga során ellenőrizheti, hogy a választott szakképzettség ellátásához, valamint a képzés eredményes elvégzéséhez szükséges képességekkel rendelkezik-e a jelentkező.

Egy szülő gyermeke felvételi alkalmassági vizsgájával, általában az egyetem felvételi előkészítő tanfolyamával, illetve az egyetemen elérhető jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét.

Tájékoztatottuk a panaszost, hogy számos kérdésben eddig is, ezután is az egyetemek autonómiát élveznek. Az elmúlt években láttunk olyan felvételi gyakorlatot a képző felsőoktatási intézmények részéről, hogy nem fogadták el egymás vizsgáit, vagy egy napra teszik a felvételi vizsgák időpontjait.

A szülő beadványában arra kívánt rámutatni, hogy az alkalmassági vizsgákkal kapcsolatos szabályozás meglehetősen laza jogi háttérű, emellett furcsának tartja, hogy a hazai építész tanszékek felvételi módszere eltérő, továbbá visszas, hogy az egyetem dolgozói a felvételi eljárást a saját ügyeskedésükre használják és cinikusan a jogszabályok hiányosságaira hivatkoznak, valamint, hogy a helyzetet megoldaná, ha központilag nyilvánosságra hoznák az alkalmassági vizsga elvárásait, feladatait és elbírálási szempontjait. Tájékoztatottuk a szülőt, hogy ezek mind olyan kérdések, amelyeket a szülő feltehet a felsőoktatási felvételi eljárásra vonatkozóan hatáskörrel rendelkező kulturális és innovációs miniszternek, továbbá jelezheti választókerületének képviselője felé a jogi szabályozással kapcsolatos meglátásait, aki országgyűlési képviselőként kezdeményezheti a jogszabály-módosítást.

A beadványozó azon felvetésére vonatkozóan, hogy az egyetem nem válaszol az általa feltett kérdésekre, felhívtuk a figyelmét, hogy az alkalmassági vizsgával kapcsolatban a jelentkező nagykorú, így a saját nevében tud eljárni. A panaszos szülőként a felsőoktatás rendszerében nem oktatási szereplő és nem érintett. (OJBH/168/2024)

TANULMÁNYI ÉS VIZSGAÜGYEK

A fogyatékossgal élő hallgatók a felsőoktatási intézményekben különböző kedvezményekre, mentességekre tarthatnak igényt. Az ilyen hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell az idegen szaknyelvi ismeretek tudásmérése vagy annak egy része, illetve szintje alól. A tudásmérés során biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz – így különösen írógép, számítógép – alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

Egy beadványozó tanulási nehézségeire tekintettel a felsőoktatási intézményeknél kapható mentesítésekről és kedvezményekről kért tájékoztatást.

Kérdésével kapcsolatban a hallgatót a következőkről tájékoztattuk. A felsőoktatás keretszabályait jelenleg a minden felsőoktatási intézményre vonatkozó Nftv. szabályozza. Az Nftv. 49. § (8) bekezdése alapján a fogyatékossgal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékossgához igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell az idegen szaknyelvi ismeretek tudásmérése vagy annak egy része, illetve szintje alól. A tudásmérés során biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz – így különösen írógép, számítógép – alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

A fogyatékossgal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét a végrehajtási rendelet 62-64. §-ai határozzák meg. E rendelet 62. § (1) bekezdése rendelkezik a fogyatékossgal élő hallgató részére adható kedvezményekről. Eszerint a fogyatékossgal élő hallgatót a felsőoktatási intézmény a 63. §-ban meghatározott szerv által kiadott szakértői vélemény alapján, az egyéni sajátosságok függvényében, figyelemmel az Nftv. 49. § (8) bekezdésére, az alábbi kedvezményekben részesítheti: írásbeli helyett szóbeli vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga alkalmazása; a vizsgák során a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési, válaszadási időnél hosszabb idő biztosítása; a hallgató tanulmányai alatt és vizsgái során a fogyatékossgának megfelelő segédeszközök, berendezési tárgyak alkalmazása; a hallgató tanulmányai alatt és vizsgái során személyi

segítő, jelnyelvi, orális vagy jegyzetelő tolmács biztosítása; az érthetőség és a megértés szempontjából az előadásokon és vizsgákon az elhangzottak egyidejű írásban való megjelenítése, audiovizuális szemléltetés, pontírás, nagyítás használatának lehetővé tétele; vizsgáknál a hallgató várakozási idejének minimálisra csökkentése, a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása, vagy a vizsga helyiségének elhagyása nélküli szünetek alkalmazása; a szóbeli vizsgáztatás során – hallgatói igény esetén – a kérdések leírása, az elvárások és kérdések tisztázása, a feltett kérdések, utasítások megfogalmazásának pontosítása; egyéni vizsga engedélyezése; mentesítés a manuális készségeket igénylő feladatok alól azzal, hogy az elméleti ismeretek megkövetelhetőek; gyakorlati követelmények alóli részleges vagy teljes felmentés, vagy annak más formában történő teljesítése; illetve nyelvismeret mérése, vagy annak egy része, illetve szintje alóli mentesítés.

Az igazolás rendjére vonatkozó szabályokat a rendelet 63. § (1)-(5) bekezdései tartalmazzák. Ezen § (1)-(3) bekezdése szerint a fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező) fogyatékossgának típusát a (2)-(5) bekezdésben meghatározott szerv által kiadott szakértői véleménnyel igazolja. Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye már a középfokú tanulmányok ideje alatt is fennállt, a fogyatékossg, sajátos nevelési igény a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálati intézmények és azok vármegyei szakértői bizottságként eljáró tagintézményei által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható. Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye a középfokú tanulmányok ideje alatt nem állt fenn, az utóbb keletkezett fogyatékossg az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.

E rendelkezések alapján a hallgatót tehát megilleti az a jog, hogy a fogyatékossg szakértői igazolása után kérelmezze a felsőoktatási intézménytől egyes követelmények alóli felmentését. A szakértői igazolás kiállítására azonban kizárólag a jogszabályban rögzített szerv jogosult, más szakemberek és szervezetek véleményei a mentesítési kérelem elbírálása során nem vehetőek figyelembe. Azt azonban, hogy a megfelelő szakvélemény benyújtását követően részben vagy egészben mentesíti-e a hallgatót az egyes kötelezettségek alól, a felsőoktatási intézmény dönti el a fent hivatkozott rendelkezések és a szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján.

Felhívtuk a figyelmét, hogy az Nftv. 49. § (8) bekezdésében megszabott alapvető tanulmányi követelményeket a képzési és kimeneti követelmények rögzítik, amely a pénzügy és számvitel alapképzési szak esetében rögzíti, hogy a szakot teljesítő hallgató képes idegen nyelven kommunikálni. Mindezekre figyelemmel arról tájékoztattuk a hallgatót, hogy amennyiben felsőoktatási tanulmányokat kíván folytatni, érdemes olyan képzést keresnie, amelynek a képzési és kimeneti követelményeiben nem szerepel idegennyelvi követelmény. A képzési és kimeneti követelményeket az alábbi elérhetőségen tekinthetők meg: <https://kormany.hu/dokumentumtar/kepzesi-es-kimeneti-kovetelmenyek-2>. (OJBH/479/2024)

A fogyatékossgal élő hallgató részére akkor lehet kedvezményeket, mentességeket adni, amennyiben a megfelelő igazolást nyújtja be állapotáról. Az igazolás rendjére vonatkozó szabályok szerint középfokú tanulmányok alatt a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálati intézmények, az ezután keletkezett fogyatékossg esetén pedig az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható a hallgató helyzete.

Egy hallgató azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy a Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottságának szakértői véleményére figyelemmel felsőoktatási intézménynél matematikán alapuló tárgyak vizsgakötelezettségei alóli teljes mentesítést szeretne kérni.

A hallgató beadványához becsatolta a szakértői véleményt, amely sajátos nevelési igényt állapít meg a hallgatóval kapcsolatban, és a beadványozó értékelés alóli felmentését javasolja matematika tantárgyból, záróvizsgán is. A szakértői vélemény nagykorú tanulóként hivatkozik a hallgatóra.

Az ügyben vizsgálatot indítottunk, ennek keretében az érintett Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat vezetőjéhez fordultunk, és kértük, hogy jelezze, hogy mely jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálták meg a hallgatót, és állították ki számára a sajátos nevelési igényű státuszt igazoló szakértői véleményt.

A Pedagógiai Szakszolgálat a megkeresésre az alábbiakról tájékoztatta hivatalunkat. A hallgató megkereséssel élt a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Vármegyei Szakértői Bizottsága felé matematikán alapuló tantárgyi felmentése céljából. A jogszabályi környezet 2020 óta írja elő a megyei/vármegyei szakértői bizottságok számára a felnőtt vizsgálatok elvégzését bizonyos esetekben. Az eljárásrendek és a jogosultságok, kompetenciák megállapítása, azok egységes értelmezése az új feladat komplexitása (több szempont és kizáró ok figyelembe vétele) miatt rendkívül bonyolult. A fentiek alapján az adott esetben is igyekeztek körültekintően eljárni.

Dokumentumelemzésük annak megállapítására irányult, hogy ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat, vagy Bizottságuk illetékes-e a vizsgálat lefolytatására. A beérkezett vizsgálati kérelem és a rendelkezésre álló iratanyag alapján megállapították, hogy a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 22. § (3) bekezdés értelmében a hallgató érvényes szakértői véleménnyel rendelkezik, amely beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget állapít meg. Megvizsgálták a felsőoktatási jogszabályi környezetet és az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat iránymutatását, mely szerint „A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget megállapító szakértői vélemény/szakvélemény fogyatékoság igazolására nem használható fel. Abban az esetben tehát, ha a kérelmező fogyatékoságát kizárólag beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget (BTMN) megállapító szakvéleménnyel/szakértői véleménnyel kívánja alátámasztani, eljárni nem tudunk. A korábban ilyen ellátásban részesült személyek esetében kizárólag a köznevelést követő időszakban – pl. baleset, trauma következtében – szerzett állapotváltozás esetén van lehetőség kérelem benyújtására.”

A fentiek ismeretében a köznevelési törvényt vették alapul. A 46. § (3) bekezdésének g) pontja rendelkezik arról, hogy a tanulónak joga, hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

A jogszabály figyelembe vételével vármegyei szakértői bizottságuk továbbította a járási szakértői bizottság felé a kérelmező vizsgálati kérelmét, ahol az aktuális állapotot feltáró vizsgálatot követően a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 11. § (2) bekezdése alapján a vármegyei szakértői bizottság szakértői vizsgálata is lezajlott.

A fenti válasz beérkezését követően megkerestük a köznevelésért felelős államtitkárságot, hogy a kérdéskörben az álláspontjukat kérjük. Az államtitkárság levelében az alábbi összefoglaló tájékoztatást küldte hivatalunknak, amit a szakszolgálatok felé (is) kommunikálni szoktak.

2020. szeptember 1. napjával jelentősen változtak a köznevelést, szakképzést, felnőttoktatást, felnőttképzést és felsőoktatást érintő, sajátos nevelési igény, fogyatékoság megállapítására vonatkozó diagnosztikai szabályok. Ezek a változások főképp felsőoktatási kérdésekhez és egy – a tankerületi fenntartású pedagógiai szakszolgálatok rendszerén kívül működő – egyetemi fenntartású pedagógiai

szakszolgálatokhoz, az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálatokhoz (a továbbiakban: Gyakorló Szakszolgálat) kötődtek.

Sajátos nevelési igényt, fogyatékoságot korábban négy diagnosztikai fórum is megállapíthatott, azonban ezen fórumok eljárása nem volt egységes. A diagnosztikai folyamatok racionalizálása és egységesítése, a nem egyértelműen szabályozott diagnosztikai feladatok besorolása és a vonatkozó jogszabályok módosítása alapján 2020. szeptember 1. napjától már csak két fórum látja el a sajátos nevelési igény, fogyatékoság (köznevelési, szakképzési, felnőttoktatási, felnőttképzési, felsőoktatási aspektusú) megállapítását: a tankerületi központok által fenntartott vármegyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok és a Gyakorló Szakszolgálat.

1. a tankerületi központok által fenntartott vármegyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok (szakértői bizottsági minőségükben eljárva):
 - a) ha a tanuló, képzésben részt vevő személy jogviszonya a köznevelés, szakképzés rendszerében még fennáll, beleértve a felnőttoktatás és felnőttképzés valamennyi formáját is,
 - b) továbbá, ha a kérelmező a vizsgálatot felsőoktatási intézményben való továbbtanulás (illetve az ott alkalmazható kedvezmények) céljából kéri, és a hallgató (jelentkező) fogyatékosága, sajátos nevelési igénye már a középfokú tanulmányok ideje alatt is fennállt,
2. a Gyakorló Szakszolgálat a Szakszolgálati Rendelet 39. § (2) bekezdése alapján az alábbi esetekben:
 - a) a végrehajtási rendelet 62. § (11)–(12) bekezdésében és 63. § (3) bekezdésében foglalt esetben (azaz felsőoktatásba, illetve doktori képzésre jelentkező vagy ott hallgatói jogviszonnyal rendelkező személyek meghatározott vizsgálatát),
 - b) ha az érettségi vizsgára jelentkező személy tanulói jogviszonnyal már nem rendelkezik és a tanulói jogviszony megszűnése után következett be olyan állapot, amely alapján sajátos nevelési igény megállapításának lenne helye,
 - c) ha a vizsgálatot a nyelvvizsgára jelentkező személy a nyelvvizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében kezdeményezi,
 - d) ha a kérelmező a vizsgálatot a tanulói jogviszony megszűnése után a KRESZ-vizsga során adható kedvezmények biztosítása érdekében kezdeményezi,

és a kérelmező érvényes szakértői véleménnyel nem rendelkezik. A Gyakorló Szakszolgálat vonatkozásában fontos kihangsúlyozni az „és a kérelmező érvényes szakértői véleménnyel nem rendelkezik” kitélt, hiszen gyakorta a jelentkező, vizsgázó, tanuló rendelkezik a sajátos nevelési igény vonatkozásában köznevelési, szakképzési előzményekkel, így rendelkezik – a sajátos nevelési igényt, fogyatékoságot igazoló – a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok (és jogelődjeik) szakértői bizottságai által kibocsátott érvényes szakértői véleménnyel.

Ez esetben természetesen ezen szakértői vélemények is felhasználhatóak, nem szükséges a Gyakorló Szakszolgálat vizsgálatát kérni, továbbá akkor sem, ha a (köznevelési, szakképzési) tanulói jogviszony még fennáll, hiszen ez esetben a tanuló még a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálatok szakértői bizottságainak diagnosztikai kompetenciakörébe tartozik.

A középiskolai tanulmányok után keletkezett – úgynevezett: „utóbb keletkezett” – fogyatékoságok diagnosztikája tehát 2020. szeptember 1. napjával a Gyakorló Szakszolgálat kizárólagos kompetenciakörébe került.

A hallgató panaszát, a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat vezetőjének és az államtitkárság nyilatkozatában foglaltakat, valamint a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és az alábbi állásfoglalást alakítottuk ki.

A köznevelési törvény megkülönbözteti egymástól a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló fogalmát. Ennek okán a tanulási zavar (mint a sajátos nevelési igény egy meghatározott kategóriája) és a tanulási nehézség (mint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség egy meghatározott kategóriája) szintén elkülönül egymástól. Tekintettel arra, hogy az Nftv-ben meghatározott fogyatékoság a köznevelési törvényben meghatározott sajátos nevelési igénynek felel meg, a köznevelési törvényben meghatározott tanulási nehézség nem minősül fogyatékoságnak, így arra a felsőoktatási intézménynél kedvezmény, mentesség nem adható.

A felsőoktatás keretszabályait az Nftv. szabályozza. Az Nftv. 49. § (8) bekezdése alapján a fogyatékosággal élő hallgató részére biztosítani kell a fogyatékosághoz igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a hallgatói jogviszonyából eredő kötelezettségeit. Indokolt esetben mentesíteni kell egyes tantárgyak, tantárgyrészek tanulása vagy a beszámolás kötelezettsége alól. Szükség esetén mentesíteni kell az idegen szaknyelvi ismeretek tudásmérése vagy annak egy része, illetve szintje alól. A tudásmérés során biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz – így különösen írógép, számítógép – alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az oklevél által tanúsított szakképzettség megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.

A fogyatékosággal élő hallgatókkal kapcsolatos intézményi feladatok végrehajtásának rendjét a végrehajtási rendelet 62-64. §-ai határozzák meg. E rendelet 62. § (1) bekezdése rendelkezik a fogyatékosággal élő hallgató részére adható kedvezményekről. Eszerint a fogyatékosággal élő hallgatót a felsőoktatási intézmény a 63. §-ban meghatározott szerv által kiadott szakértői vélemény alapján, az egyéni sajátosságok függvényében, figyelemmel az Nftv. 49. § (8) bekezdésére, az alábbi kedvezményekben részesítheti: írásbeli helyett szóbeli vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga alkalmazása; a vizsgák során a nem fogyatékosággal élő hallgatókra megállapított felkészülési, válaszadási időnél hosszabb idő biztosítása; a hallgató tanulmányai alatt és vizsgái során a fogyatékoságnak megfelelő segédeszközök, berendezési tárgyak alkalmazása; a hallgató tanulmányai alatt és vizsgái során személyi segítő, jelnyelvi, orális vagy jegyzetelő tolmács biztosítása; az érthetőség és a megértés szempontjából az előadásokon és vizsgákon az elhangzottak egyidejű írásban való megjelenítése, audiovizuális szemléltetés, pontírás, nagyítás használatának lehetővé tétele; vizsgáknál a hallgató várakozási idejének minimálisra csökkentése, a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása, vagy a vizsga helyiségének elhagyása nélküli szünetek alkalmazása; a szóbeli vizsgáztatás során – hallgatói igény esetén – a kérdések leírása, az elvárások és kérdések tisztázása, a feltett kérdések, utasítások megfogalmazásának pontosítása; egyéni vizsga engedélyezése; mentesítés a manuális készségeket igénylő feladatok alól azzal, hogy az elméleti ismeretek megkövetelhetőek; gyakorlati követelmények alóli részleges vagy teljes felmentés, vagy annak más formában történő teljesítése; illetve nyelvismeret mérése, vagy annak egy része, illetve szintje alóli mentesítés.

Az igazolás rendjére vonatkozó szabályokat a végrehajtási rendelet 63. § (1)-(3) bekezdései tartalmazzák, amelyek szerint a fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező) fogyatékossgának típusát a (2)-(5) bekezdésben meghatározott szerv által kiadott szakértői véleménnyel igazolja. Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye már a középfokú tanulmányok ideje alatt is fennállt, a fogyatékossg, sajátos nevelési igény a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálati intézmények és azok vármegyei szakértői bizottságként eljáró tagintézményei által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható. Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékossga, sajátos nevelési igénye a középfokú tanulmányok ideje alatt nem állt fenn, az utóbb keletkezett fogyatékossg az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.

A köznevelési törvény 46. § (3) bekezdés g) pontja értelmében a gyermeknek, a tanulónak joga, hogy állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban – különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban – részesüljön, és életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

Álláspontunk szerint a köznevelési törvény 46. § (3) bekezdés g) pontjában az életkortól függetlenül kifejezés kizárólag a tanulók vonatkozásában értelmezhető, a tanulói jogviszony megszűnésével a vármegyei szakértői bizottságok hatásköre nem állapítható meg a panaszoshoz hasonló helyzetben lévők vonatkozásában.

A beadványozó azonban már nem rendelkezik köznevelési intézményben tanulói jogviszonnyal. A felsőoktatás rendszerében nem tanulói, hanem hallgatói státusszal rendelkezik.

A végrehajtási rendelet 63. § (1)-(3) bekezdései határozzák meg a felsőoktatási intézményben elfogadható igazolásokat. Eszerint ha a hallgató sajátos nevelési igénye a középfokú tanulmányok ideje alatt nem állt fenn, a fogyatékossg igazolásának kiállítására hatáskörrel kizárólag az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálat rendelkezik, és csak az általa kiállított szakértői vélemény fogadható el a felsőoktatási intézmény részéről.

Ezt támasztja alá továbbá a 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet is, amelynek 7. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a köznevelési törvény 18. § (2) bekezdés b) pontja szerinti szakértői bizottsági tevékenység keretében az intézmény szakértői bizottsága a gyermek, a tanuló komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi, sajátos nevelési igény gyanúja esetén komplex pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, orvosi vizsgálat alapján szakértői véleményt készít a sajátos nevelési igény – a mozgásszervi, az érzékszervi (a látási, a hallási), az értelmi, a beszéd-fogyatékossg, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén a halmozott fogyatékossg, az autizmus spektrum zavar vagy az egyéb pszichés fejlődési zavar: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar – megállapítása vagy kizárása céljából, és a vizsgálatok eredményei alapján javaslatot tesz a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézséggel küzdő, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók különleges bánásmód keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére.

A 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet 39. § (2) bekezdés a) pontja szerint a szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat feladata a tanulmányok, vizsgák és a felsőoktatási felvételi eljárás során adható kedvezményekre való jogosultság megítélése érdekében a sajátos nevelési igény, fogyatékossg megállapítása vagy kizárása a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet 62. § (11)-(12) bekezdésében és 63. § (3) bekezdésében foglalt esetben.

E rendelkezések alapján a hallgatót tehát megilleti az a jog, hogy a fogyatékossg szakértői igazolása után kérelmezze a felsőoktatási intézménytől egyes követelmények alóli felmentését. A szakértői

igazolás kiállítására azonban kizárólag a jogszabályban rögzített szerv jogosult, más szakemberek és szervezetek véleményei a mentesítési kérelem elbírálása során nem vehetőek figyelembe.

Ezen kívül azt, hogy a megfelelő szakvélemény benyújtását követően részben vagy egészben mentesítse a hallgatót az egyes kötelezettségek alól, a felsőoktatási intézmény dönti el a fent hivatkozott rendelkezések és a szervezeti és működési szabályzatában foglaltak alapján.

Mindezekre figyelemmel megállapítottuk, hogy mivel a panaszosnak a középfokú tanulmányai során nem állt fenn sajátos nevelési igénye, csak beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézsége, ezért a vármegyei szakszolgálat nem járhatott volna el ennek tanulói jogviszony megszűnését követő megállapítása érdekében. A panaszos részére kiállított szakértői vélemény nem bír joghatásokkal, mert nem az arra jogosított szakértői bizottság állította ki, és így felsőoktatási intézményben fogyatékoság igazolására nem fogadható el.

A fentiekre tekintettel a 40/1999. (X. 8.) OM rendelet 7. § (7) bekezdésében biztosított hatáskörnél fogva azzal a kezdeményezéssel fordultunk a Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat vezetője felé, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy felhívja az általa vezetett szakszolgálat valamennyi bizottságának figyelmét az igényjogosultság megállapítására vonatkozó hatásköri szabályokra a felsőoktatási intézményben hallgatói jogviszonnyal rendelkezők kérelme esetén. A fentiekre figyelemmel javasoltuk továbbá, hogy vizsgálja felül a panaszos hallgató részére kiállított szakértői véleményét.

Tekintettel arra, hogy a kezdeményezésünket az érintett Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat vezetője elfogadta, az ügyet lezártuk. (OJBH/7/2024)

A felsőoktatás egymásra épülő, felsőfokú végzettségi szintet biztosító képzési ciklusai az alapképzés, a mesterképzés és a doktori képzés. A doktori képzés a mesterfokozat megszerzését követő képzésben a doktori fokozat megszerzésére készít fel. (OJBH/470/2024)

Egy panaszos azzal kapcsolatban kereste fel hivatalunkat, hogy a doktori tanulmányait meg kellett szüntetnie, mivel a gyermekek otthongondozási díjától elesett volna, ha felsőoktatási intézményben teljes idejű jogviszonnyal rendelkezik. 2023-ban felvételt nyert egy Doktori Iskola doktori programjába. Gyermekei autizmus spektrum zavarral érintettek, és a kutatási területe is ezt célozta. Az általa kutatni kívánt terület miatt számára a doktori képzés kizárólag nappali munkarendben elérhető, azonban az órarendje nem haladja meg az átlagos levelező képzés jelenléti óraszámát.

Ezzel kapcsolatban a panaszos méltányossági kérelmet nyújtott be az illetékes Járási Hivatalhoz, ahonnan azt a választ kapta, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 39/B. § (1) bekezdés c) pontja alapján nem jogosult a GYOD-ra a szülő, ha felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója. A jogszabály méltányosság gyakorlására, doktori képzés kivételére nem ad lehetőséget. A levél szerint azért, hogy a doktori képzésben részt vevő hallgatók GYOD ellátásra való jogosultsága megállapítható, illetve fenntartható legyen, a Szocvtv. módosítása szükséges, melyet a szakmai irányító is támogat.

Hivatalunknak nem volt módja a panasz tárgyában intézkedni, a szociális jogokat érintő kérelem kívül esik hatáskörünkön, ám a panaszos kérésével egyetértettünk, a magunk részéről azt támogattuk.

Mindezekre figyelemmel jelzéssel éltünk a gondoskodáspolitikáért, valamint innovációért és felsőoktatásért felelős államtitkár felé, hogy fontolják meg egy ilyen irányú jogszabály-módosítás

kezdeményezését, amely biztosítaná, hogy a panaszoshoz hasonló helyzetben lévő nem nagyszámú érintetti kör doktori tanulmányait támogassák, és családi helyzetét anyagilag megerősítsék.

Ezt követően az Országgyűlés 2024. december 21-től módosította a Szocvtv. 39/B. § (1) bekezdés c) pontját, a doktori képzést a továbbiakban kivételként megfogalmazva, és ezzel a panaszoséhoz hasonló eseteket a jövőre vonatkozóan rendezte. (OJBH/235/2024)

A hallgatói lét alapja a hallgatói jogviszony, amely a beiratkozással keletkezik. A hallgatói jogviszony megszűnésének eseteit jogszabály rögzíti, és garanciákkal veszi körül. Ilyen garancia például, hogy amennyiben a hallgatót a felsőoktatási intézmény egyoldalú elbocsátása fenyegeti, a hallgató figyelmét előzetesen írásban fel kell hívni az ezzel összefüggő határidőkre, valamint a mulasztásának következményeire. Bizonyos tanulmányi követelmények, amelyek a hallgatói jogviszony megszűnését eredményezhetik, az Egyetem saját szabályzataiban vannak lefektetve. A felsőoktatási autonómia azt jelenti, hogy az Egyetem meghatározhatja a működésére és szervezetére vonatkozó azon rendelkezéseket, amelyeket jogszabály nem zár ki, vagy amelyről jogszabály felhatalmazása alapján más szabályzatban nem kell rendelkezni. Ebből az következik, hogy a felsőoktatási intézmény a feladataira és működésére vonatkozó szabályokat alkothat a jogszabály által biztosított keretek között, másrészt következik az is, hogy az általa hozott szabályokat köteles betartani és betartatni a vele jogviszonyban álló hallgatókkal szemben. (OJBH/145/2024, OJBH/447/2024)

Egy hallgató az egyetemen megszünt hallgatói jogviszonyával kapcsolatban élt panasszal. Beadványában előadta, hogy 2018-ban kezdte meg tanulmányait alapképzési szakon, levelező munkarendben azonban egy tantárgyat nem sikerült teljesítenie negyedik tantárgyfelvételre sem. 2023. március 6-án a tanulmányi rendszerben kiküldött üzenet szerint a tanulmányi státusza „elbocsátott”-ra változott, majd a tanulmányi ügyintéző a FIR rendszerben is átállította a jogviszony végét 2023. február 5. napjára. 2023. március 17-én kapott hivatalos bejegyzésként tájékoztatást arról, hogy 2023. március 9-én kelt határozat megszüntette a hallgatói jogviszonyát.

A hallgató sérelmezte, hogy a felsőoktatási intézmény Tanulmányi és vizsgaszabályzatának (a továbbiakban: TVSZ) 39. § (1) bekezdés i) pontja szerint megszűnik a hallgatói jogviszony, ha a hallgató hallgatói jogviszonyát a TVSZ 42. §-ában foglaltak szerint a dékán egyoldalúan megszünteti, a hallgatói jogviszonyt megszüntető határozat véglegessé válásának napján. A TVSZ 42. § (5) bekezdése szerint a hallgatói jogviszony megszüntetéséről az illetékes dékán dönt legkésőbb a nemteljesítés félévét követő félév regisztrációs időszakának a végéig.

A panaszos szerint mindezekre figyelemmel a fenti határozatnak meg kellett volna születnie 2023. február 26-ig, és aláírva eddig az időpontig kellett volna vele közölni, így véleménye szerint a határozat elkésztett, jogsértő, és ezért a hallgatói jogviszony helyreállításának van helye.

Ezt követően a Hallgatói Felülbírálati Bizottsághoz (a továbbiakban: Bizottság) fordult, azonban a 2023. április 26. napján hozott döntés értelmében a kérelmét elutasította, az elsőfokú döntést, az indokolás módosításával helybenhagyta.

Az Egyetem indokolása szerint az a tény, hogy a határozat az Egyetem belső szabályzata szerinti határidőn túl készült el, még nem jelenti azt, hogy nem kell (lehet) megszüntetni a jogviszonyt és a tanulmányok tovább folytathatóak.

A panaszt és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és az alábbi állásfoglalást alakítottuk ki.

A panaszos levelében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú határozat nem a megfelelő hivatkozásokat tartalmazta. A felsőoktatási intézmény elismerte, hogy a megjelölt jogszabályi hivatkozások részben voltak csak helytállóak, de felhívta minderre az elsőfokú hatáskört gyakorló figyelmét, valamint a Bizottság saját hatáskörben orvosolta az elsőfokú határozat tévedését, és a másodfokú határozatban javította a hivatkozásokat.

A panaszos kifogásolta az adott tantárgy meghirdetését, annak vizsgaidőpontjai miatti hátrányos megkülönböztetést, és az ezzel kapcsolatban kérelmezett méltányossági döntést. Mivel ezen döntések egy éven túl keletkeztek, továbbá nem merítette ki az ezzel kapcsolatos döntést, intézkedést követő 15 napon belül az Nftv. 57. § (3) szerinti jogorvoslati lehetőséget, ezért ezen körülmények vizsgálatára nincs mód.

Az Nftv. 59. § (3) bekezdés a) pontja szerint a felsőoktatási intézmény egyoldalú nyilatkozattal is megszünteti annak a hallgatónak a hallgatói jogviszonyát, aki a tanulmányi és vizsgaszabályzatban, illetve a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit nem teljesíti, feltéve, hogy a hallgatót előzetesen írásban felhívták arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

A határozat szerint a panaszost a Neptun rendszeren keresztül 2022. december 9-én és 2023. január 17-én felszólította a Hallgatói Szolgáltatások a mulasztás következményeire. A panaszos sérelmezte, hogy a tantárgy nemteljesítésével kapcsolatos 2023. január 17-én küldött felhívás későn érkezett hozzá, mivel addigra már megkezdődött a vizsgaidőszak. Az Nftv. 59. § (3) bekezdés a) pontja egyszeres és előzetes felhívást ír elő, amely 2022. december 9-én megtörtént.

A panaszos sérelmezi a HKR ügyintézési határidő megsértését is. Hivatkozott a Hallgatói Követelményrendszer 2. RÉSZ „A hallgatói jogviszonnyal kapcsolatosan benyújtott elsőfokú kérelmek és a jogorvoslati kérelmek elbírálásának rendje” c. szabályzatának 15. § (1) bekezdésére, amely szerint, ha jogszabály, a HKR vagy egyéb egyetemi szabályzat, továbbá pályázati felhívás másként nem rendelkezik, az elsőfokú döntést a (2) bekezdésben meghatározott időponttól számított harminc (30) napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. A panaszos 2023. március 31-én nyújtotta be fellebbezését a másodfokú döntés szerint, a másodfokú határozatot pedig 2023. április 26. napján keltezték, és a jogorvoslati döntést 2023. május 10. napján rendszerüzenetben közölték a panaszossal, majd 2023. május 11. napján papír alapon is postára adták. A fenti szabályzat 15. § (2) bekezdése szerint az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel rendelkező hallgatói ügyben eljáróhoz történő megérkezését követő napon, hivatalból indított eljárás esetén az első eljárási cselekmény elvégzésének napján kezdődik. Ugyanezen § (3) bekezdése további ügyintézési határidőbe bele nem számító körülményeket részletez. Tekintettel arra, hogy a beadványa alapján nem volt megállapítható azon körülmény, hogy a kérelme mikor érkezett meg az eljárásra hatáskörrel rendelkező szervhez, így az ügyintézési határidő megsértését a becsatolt dokumentumok alapján megállapítani nem tudtuk.

A hallgatói jogviszony egyoldalú megszüntetésére vonatkozó rendelkezést az Nftv. 57. § (3) bekezdése tartalmazza, a jogszabály azonban nem szab meg határidőt az erre vonatkozó döntés meghozatalával kapcsolatban. Az Nftv. felsőoktatási intézmény alapvető működési szabályaira vonatkozó rendelkezései között első helyen szerepel a 11. § (1) bekezdés a) pontjában a belső szabályok megalkotására adott felhatalmazás, amely szerint a felsőoktatási intézmény meghatározza a működésére és szervezetére

vonatkozó azon rendelkezéseket (a továbbiakban: szervezeti és működési szabályzat), amelyeket jogszabály nem zár ki, vagy amelyről jogszabály felhatalmazása alapján más szabályzatban nem kell rendelkezni. Ebből az következik, hogy a felsőoktatási intézmény a feladataira és működésére vonatkozó szabályokat alkothat a jogszabály által biztosított keretek között, másrészt következik az is, hogy az általa hozott szabályokat köteles betartani és betartatni a vele jogviszonyban álló hallgatókkal szemben.

Álláspontunk szerint a panaszos esetében a becsatolt dokumentumok alapján megállapítható, hogy az adott tantárgy vonatkozásában nem teljesítette a tantervben rögzített, a tanulmányokban való előrehaladással kapcsolatos kötelezettségeit, és a vizsgáinak megkezdését megelőzően írásban felhívást kapott arra, hogy kötelezettségének a megadott határidőig tegyen eleget és tájékoztatták a mulasztás jogkövetkezményeiről.

Mindezekre figyelemmel a panaszos hallgatói jogviszonyának megszüntetésére vonatkozó döntés meghozatalakor az Egyetem túllépett a belső szabályzatban foglalt ügyintézési határidőn, a hallgatói jogviszonyának helyreállítására azonban ettől függetlenül nem láttunk jogszerű lehetőséget.

Fentiekre tekintettel elfogadtuk a felsőoktatási intézmény határozatában foglaltakat, a beadványban előadottakkal kapcsolatban oktatási jogsérelmet nem tudtunk kimutatni, ezért hivatalunknál az ügyet lezártuk. (OJBH/242/2024)

A felsőoktatásban az idegennyelvi követelmények az idei évben jelentősen megváltoztak. Korábban az oklevél kiállításához kellett bemutatni a felsőoktatási intézménynek a nyelvvizsga bizonyítványt. A jogalkotó azonban úgy módosította mindezt, hogy az idegennyelvi követelményeket a képzési és kimeneti követelmények közé emelte be, így pedig az Egyetemekre bízta annak oktatását és számonkérését.

Egy volt hallgató korábban a Semmelweis Egyetemen összefüggésben nyelvvizsga alóli felmentéssel kapcsolatban kereste meg hivatalunkat. Beadványa szerint a panaszos oklevél kiállításával összefüggő aggályai miatt jogorvoslati kérelmet nyújtott be 2023. július 3-án a Dékáni Hivatalhoz, amelyre 2023. szeptember 15-én kapott elutasító választ az Egyetem Jogi Főigazgatóságától állásfoglalás keretében.

A hallgató a záróvizsga után oklevelet nem kapott. A Tanulmányi Osztály tájékoztatója szerint az oklevél addig nem állítható ki, amíg be nem mutatja be a Képzési és Kimeneti Követelmény szerint szükséges nyelvvizsgát.

A hallgató részére 2023. június 20-án a felsőoktatási Dékáni Hivatala kiállított egy igazolást, amely szerint a hallgató a képzési szakon tanulmányi kötelezettségeinek eleget tett, továbbá 2023. június 6. napján sikeres záróvizsgát tett. Az igazolás szerint a hallgató az oklevél kiállításának feltételül szabott nyelvi követelményeknek nem tett eleget, így részére az oklevél nem adható ki.

A szaknyelvi ismeretek megszerzésére vonatkozó korábbi rendelkezések megváltoztatása szükségessé tette, hogy rendelkezés hatályba lépésének időpontjában már tanulmányaikat folytató hallgatókra vonatkozóan átmeneti rendelkezésekkel rendezzék a módosítás hatásait. Az Nftv. 114/O. § (1)-(3) bekezdései szerint e törvénynek az egyes felsőoktatással, szakképzéssel és felnőttképzéssel összefüggő törvények módosításáról szóló 2022. évi LIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv5.) megállapított 49/A. §-át, valamint módosított 49. § (8) bekezdését, 50. § (1) bekezdését, 51. § (1) és (2) bekezdését – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanulmányaikat a 2022/2023. tanévben és azt követően megkezdő hallgatókra kell alkalmazni. E törvénynek a Módtv5.-tel módosított 51. § (1)

bekezdését a 2021. augusztus 31-ét követően záróvizsgát tett, de oklevelet nem szerzett hallgatókra vagy volt hallgatókra is alkalmazni kell. A 15. § (1) bekezdésétől eltérően azon hallgatók esetében, akik tanulmányaikat a 2022/2023. tanévet megelőzően kezdték meg, és a Módtv5. hatálybalépésének napján a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott nyelvvizsgálóval nem rendelkeznek a Módtv5.-tel módosított 51. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a felsőoktatási intézmény által a tantervben meghatározott, az adott szakon szerzhető szakképzettség gyakorlásához szükséges idegen szaknyelvi ismeretek, valamint azok tudásmérésének szintje nem lehet szigorúbb, mint a Módtv5. hatálybalépését megelőzően a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott nyelvvizsga követelményszintje.

Az ügyben vizsgálatot indítottunk. Ennek keretében az érintett felsőoktatási intézmény vezetőjéhez fordultunk, hogy nyilatkozzon a panaszban foglaltakról.

A rektor arról tájékoztatta hivatalunkat, hogy a nyelvvizsga követelmények szempontjából az Egyetem három hallgatói csoport különböztethető meg.

Az első csoport a tanulmányaikat még meg nem kezdett hallgatók esetén a tantervben előírt idegen szaknyelvi követelmények – felmenő rendszerben alkalmazva.

A második kategóriába azon hallgatók tartoznak, akik tanulmányaikat már megkezdték és záróvizsgát tettek, az ő esetükben az oklevél további feltétel előírása nélkül kiállítandó. Nem szükséges nyelvvizsga és ki kell adni az oklevelet azon hallgató vagy volt hallgató számára, aki 2021. augusztus 31. napját követően, 2022. december 19-ig (a Módtv5. hatálybalépéséig) záróvizsgát tett, de nyelvvizsga hiányában oklevelét nem vehette át. [Nftv. 114/O. §(2)]

A harmadik kategória alapján azon hallgató számára, aki tanulmányait 2022/2023. tanévet megelőzően kezdte meg és 2022. december 20-án a KKK szerinti nyelvvizsgálóval nem rendelkezik, a tantervben írható elő az adott szakon szerzhető szakképzettség gyakorlásához szükséges idegen szaknyelvi ismeret, valamint azok tudásmérésének szintje, amely nem lehet szigorúbb, mint 2022. december 20-át megelőzően a KKK-ban meghatározott nyelvvizsga követelményszintje. E szabály alkalmazása esetén figyelemmel kell lenni arra, hogy amennyiben a felsőoktatási intézmény a tantervben nem szabályozza a szaknyelvi ismeret és a tudásmérés szintjét, úgy azon hallgatók számára a KKK szerinti nyelvvizsga kötelezettsége fennáll. [Nftv. 114/O. §(3)]

A fenti értelmezés szerint a második mentesített csoport időben körülhatárolt, azaz azt a hallgatót mentesíti a jogszabály a 2023. augusztus 31-ig hatályos Nftv. által előírt nyelvvizsga követelmény alól, aki 2021. augusztus 31-től 2022. december 19-ig tartó időszakban tesz záróvizsgát, erre utal a jogszabály által alkalmazott „záróvizsgát tett” múlt idejű kifejezés, illetve a jogszabály azt sem mondja, hogy „a követelmények tantervi előírásáig tartó időszakban záróvizsgát tett”.

Továbbá tekintettel arra, hogy a törvény az idegen szaknyelvi követelmények és tudás mérés tantervben történő előírására határidőt nem adott, így az egyes felsőoktatási intézmények a saját szabályozásukat hatáskörükben különböző időpontban alkották meg. Az Nftv. 114/O.§ (3) b) pontja (amely azonos a fenti 3. b) csoporttal) vonatkozásában a jogszabály nem csak a Módtv5-tel módosított 51. § (1) bekezdést (mely szerint az oklevél kiadásához nem szükséges nyelvvizsga) rendeli eltérően alkalmazni, hanem felvezető szövegében a 15. § (1) bekezdéstől is eltérést ír elő (képzési program a miniszter által közzétett képzési és kimeneti követelmények alapján kell elkészíteni), mégpedig abban, hogy az előírásra kerülő tantervi követelmény nem lehet szigorúbb a KKK-nál, ami két irányú, azonos követelmény is előírható, valamint korlátlanul enyhíthető. Az eltérés azonban csak az előírás módjára vonatkozik, a tantervi előírás megalkotásáig – további kisegítő szabály hiányában és a mentesítés

határait tekintettel – a 15. § (1) bekezdése és az 51. § (1) bekezdés 2023. augusztus 31-ig hatályos rendelkezése – azaz az államilag elismert nyelvvizsga követelmény – irányadó és alkalmazandó szabály.

A rektor tájékoztatása szerint a hallgató tanulmányai során – 2023. január 17-én – idegen nyelvi tanulmányi kötelezettségeként teljesítette a tanterv részeként a „Szaknyelvi alapvizsga angol nyelvből” mintatantervben előírt idegen szaknyelvi kritériumkövetelményt.

A TVSZ 48. § (3) bekezdése szerint a Gyógyszerésztudományi Karon a diploma kiadásának további feltétele egy egyetemi szaknyelvi záróvizsga letétele angol vagy német nyelven.

A hallgató panaszát, a felsőoktatási intézmény nyilatkozatában foglaltakat és a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és az alábbi állásfoglalást alakítottuk ki.

A Módtv5. indokolása szerint a jogszabály módosítása révén kerül ki a felsőoktatási jogból az oklevélszerzéshez szükséges nyelvvizsga-követelmény, ugyanakkor az új 49/A. § révén a törvény a hatályon kívül helyezéssel egy időben előírja, hogy a felsőoktatási intézmény feladata, hogy gondoskodjon az adott szakon szerezhető szakképzettség gyakorlásához szükséges idegen szaknyelvi ismeretek oktatásáról és a szaknyelvi ismeretek megfelelő méréséről. Az új szabályok felmenő rendszerben kerülnek bevezetésre, ugyanakkor az oklevelet nyelvvizsga hiányában nem szerző hallgatók is mentesülnek a nyelvvizsga letétele alól. A felsőoktatási intézménynek azonban joga van a képzést már megkezdett hallgatók részére olyan idegen szaknyelvi képzést előírni a tanterv részeként, amelyet tudásméréssel zárnak, ennek nyelvi követelményei azonban nem lehetnek szigorúbbak, mint amelyeket korábban az Nftv. vagy a képzési és kimeneti követelmény előírt.

Az Nftv. 49/A. § úgy fogalmaz, hogy az idegen szaknyelvi ismereteket a tanterv részeként oktatja és kéri számon a felsőoktatási intézmény, azonban a tantervben meghatározhat az idegen szaknyelvi ismeretként elfogadható államilag elismert nyelvvizsgát vagy más nyelvtudásmérést. A TVSZ (4) i) mondja ki, hogy a tanterv részét képező mintatantervben kell rögzíteni az idegen szaknyelvi követelményeket.

A hallgató záróvizsgájának teljesítésekor nem volt hatályban ilyen rendelkezés a panaszosra vonatkozó tantervben. A Szenátus a mintatantervek módosításáról szóló 56/2023. (VI. 29.) döntése július 7-ei keltezésű. Ezen időpontot megelőzően rendelkezésre álló dokumentumok szerint a Szenátus nem döntött a mintatantervek módosításáról, a mintatantervnek nem volt része olyan idegen szaknyelvi ismeret, amelyet nyelvvizsgával válthatott volna ki a hallgató. Amennyiben lett volna bármilyen rendelkezés, amely a mintatanterv részeként kötelezi a nyelvvizsgával azonos szintű tudásmérést a hallgató esetében, akkor nem állították volna ki a részére az abszolutoriumot, nem bocsátották volna záróvizsgára őt.

Az Egyetem holnapján lévő „A kredit rendszerű képzés új mintatanterve 2022/2023. tanévben V. évfolyamra iratkozó hallgatók részére” mintatantervében idegen nyelvi követelményként a Szaknyelvi alapvizsga angol nyelvből, továbbá a Szaknyelvi alapvizsga német nyelvből kritérium tantárgy szerepel. A hallgató 2023. január 17-én teljesítette a tanterv részeként a Szaknyelvi alapvizsga angol nyelvből mintatantervben előírt idegen szaknyelvi kritériumkövetelményt. Mindezekre figyelemmel a hallgató teljesítette a mintatanterve szerinti idegen szaknyelvi ismeretet.

A panaszos hallgató részére kiállították az abszolutoriumot, amely tanúsítja, hogy a tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettségének eleget tett, kivéve a szakdolgozatot és a záróvizsgát.

Az érintett hallgató 2023. június 6. napján záróvizsgát tett, az erről szóló igazolást a felsőoktatási intézmény 2023. június 20. napján kiállította a részére.

A hallgató záróvizsgájának idején már hatályban volt az Nftv. 114/O. § (3) bekezdése, amely átmeneti rendelkezés értelmében a hallgatóra már a Módtv5.-tel módosított 51. § (1) bekezdését kell alkalmazni, ami az oklevél kiállítását már kizárólag a záróvizsga teljesítéséhez köti. Azt a kitélt tartalmazza ezen rendelkezés, hogy a felsőoktatási intézmény a tantervben rögzítheti az idegen szaknyelvi ismereteket, amelyeket a hallgatónak teljesítenie kell, de ezek szintjei nem lehetnek szigorúbb, mint a korábbi KKK-ban rögzített idegennyelvi követelmények (vagyis azonos követelményt állapíthat meg, vagy korlátlanul enyhítheti azt). Álláspontunk szerint azonban a jogszabály szövegében az eltérés nem az előírás módjára vonatkozik, ahogyan azt az Egyetem állítja, hanem a felmenő rendszert hagyja figyelmen kívül, attól enged eltérést azzal, hogy a módosított idegen szaknyelvi ismeretekre vonatkozó követelményt a már tanulmányokat folytatók esetében alkalmazni kell, amennyiben azt az Egyetem az abszolutórium kiállítását megelőzően – az előzetes kihirdetésére vonatkozó határidőkre figyelemmel – a tantervbe építi. Ennek elmaradása esetében viszont a főszabály alkalmazandó, amely pedig a záróvizsgát követően előírja az oklevél kiállítását. Ezt a jogalkotói szándékot tükrözi a Módtv5. indokolása is.

A TVSZ 48. § (3) bekezdése, amely az oklevél kiadását további feltételhez köti, a magasabb szintű Módtv5. által módosított Nftv. 50. § (1) bekezdésben foglalt rendelkezésbe ütközik, amely jogszabályi rendelkezés a hallgatóra is vonatkozik az átmeneti rendelkezések értelmében.

Tekintettel arra, hogy a hallgató záróvizsgájának időpontjában a hallgató mintatanterve nem tartalmazott rendelkezést nyelvvizsgával kiváltható idegennyelvi követelményekről, a mintatantervben lévő Szaknyelvi alapvizsga angol nyelvből kritériumkövetelményt pedig a hallgató teljesítette, így az oklevelet a záróvizsgát követő harminc napon belül ki kellett volna állítani a hallgató részére.

Nem vitatjuk el az Egyetem azon jogát, hogy meghatározza az idegen szaknyelvi ismeretek oktatását és a szaknyelvi ismeretek megfelelő mérését. Minderről azonban a jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel a tantervben, nem pedig a TVSZ-ben van lehetősége rendelkeznie, az abszolutórium megszerzésének időpontjáig. Az Nftv. 49/A. § utolsó mondata alapján a tantervbe beépített idegen szaknyelvi követelményeket lehet kiváltani nyelvvizsgával, nem pedig fordítva.

Mindezekre figyelemmel megállapítottuk, hogy fenti ügyben az Egyetem nem biztosította a panaszos hallgató művelődéshez fűződő alapvető jogait.

Kezdeményezéssel fordultunk a rektorhoz, mint a felsőoktatási intézmény vezetője felé: tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az általa vezetett felsőoktatási intézménynél a jövőben az idegen szaknyelvi követelmények előírására, mérésére és kiváltására, valamint a sikeres záróvizsgát követő oklevél kiállítására a jogszabályokban foglaltak szerint kerüljön sor. A fentiekre figyelemmel javasoltuk továbbá, hogy a felsőoktatási intézmény vizsgálja felül a hallgatóra vonatkozó, oklevél kiállítását mellőző döntését. Kértük továbbá, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében is, hogy a jövőben az Egyetem a jogorvoslati döntések elbírálása és közlése során biztosítsa a hallgatóknak a jogszabályokban és az intézmény belső szabályzataiban foglalt garanciákat.

Az intézményi válasz szerint a hallgató ügyében kifejtett álláspontját a felsőoktatási intézmény továbbra is fenntartotta, miszerint az Egyetem jogértelmezése szerint nem kötelességük az oklevél kiállítása.

A hallgató ügyében az oklevél kiállításával kapcsolatos kezdeményezésünket továbbra is fenntartottuk, azonban a hivatalunk feladatairól és működésének szabályairól szóló rendelet értelmében nem volt mód az Egyetem döntésének megváltoztatására, így az ügyet lezártuk. (OJBH/35/2024)

A záróvizsga az abszolutórium megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint tehető le. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után nem tehető záróvizsga. (OJBH/260/2024)

Egy hallgató azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy korábbi tanulmányaira figyelemmel egy újabb képzésen köteles-e záróvizsgát teljesíteni. Az intézmény döntése szerint az új képzésen is záróvizsgával tudja befejezni a tanulmányait.

A beadványozót tájékoztattuk, hogy az Nftv. 49. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – tantárgy (modul) tárgyleírásában előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha szabadon választható tárgyra vonatkozik vagy a tárgyleírások alapján összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi.

Az Nftv. 50. § (1) bekezdése alapján a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot – a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével – teljesítette, és az előírt krediteket megszerezte, végbizonyítványt állít ki (abszolutórium).

Mindezekre figyelemmel kreditelismerésre a végbizonyítvány kiállítását megelőzően van lehetőség. Az Nftv. 50. § (2)-(4) bekezdései szerint a hallgató tanulmányait felsőoktatási szakképzésben, alap- és mesterképzésben, szakirányú továbbképzésben záróvizsgával fejezi be. A hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára. A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint letehető. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után feltételhez kötheti. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető. A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat vagy diplomamunka megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat.

Áttekintve a panaszos által becsatolt dokumentumokat, elfogadtuk a felsőoktatási intézmény tájékoztatásában foglaltakat, a beadványban előadottakkal kapcsolatban oktatási jogsérelmet nem tudtunk kimutatni, ezért az ügyet lezártuk. (OJBH/128/2024)

Egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditek beszámítása lehetőséget ad a hallgatóknak egy félbehagyott képzést követően létesített új jogviszony keretében rövidebb idő alatt teljesíteni a tanulmányokat.

Egy volt hallgató azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy amennyiben nem tud már záróvizsgát tenni a végbizonyítvány megszerzésétől számított öt éven túl, van-e lehetősége ismételt hallgatói jogviszonyt létesíteni, és befejezni a tanulmányait.

Az Nftv. 50. § (3) bekezdésének utolsó mondata szerint a hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető. Tekintettel arra, hogy ezen rendelkezést jogszabály rögzíti, a felsőoktatási intézmény nem mentesíthet ezen feltétel alól.

A beadványozó így egy új felvételi eljárás keretében nyerhet felvételt és létesíthet hallgatói jogviszonyt a kívánt felsőoktatási intézménnyel, és kreditelismeréssel korábbi tanulmányai az alábbiak szerint kerülhetnek beszámításra. Az Nftv. 49. § (5)-(7a) bekezdései akként rendelkeznek, hogy egy adott ismeretanyag elsajátításáért egy alkalommal adható kredit. A kreditelismerés – tantárgy (modul) tárgyleírásában előírt kimeneti követelményei alapján – kizárólag a kredit megállapításának alapjául szolgáló tudás összevetésével történik. El kell ismerni a kreditet, ha szabadon választható tárgyra vonatkozik vagy a tárgyleírások alapján összevetett tudás legalább hetvenöt százalékban megegyezik. A tudás összevetését a felsőoktatási intézmény e célra létrehozott bizottsága (a továbbiakban: kreditátviteli bizottság) végzi. A kreditátviteli bizottság az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot, továbbá a szakképesítést és szakképzettséget eredményező tanulás során szerzett ismereteket – az e törvényben, valamint kormányrendeletben meghatározottak szerint – tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti. A kreditátviteli bizottság eseti döntését kell alkalmazni öt évig az azonos kreditelismerésre vonatkozó kérelemnél. A kreditátviteli bizottság személyes adatokat nem tartalmazó pozitív döntéseit és azok érvényességi idejét, továbbá a felsőoktatási intézmény összes kurzusának, moduljának tárgyleírását a tanulmányi rendszerében minden hallgató és oktató számára hozzáférhetővé és a többi felsőoktatási intézmény tanulmányi rendszere számára letölthetővé kell tenni. A (3)-(6) bekezdésben meghatározottak végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket a tanulmányi és vizsgaszabályzatban kell szabályozni, azzal a megkötéssel, hogy a hallgató a végbizonyítvány (abszolutórium) megszerzéséhez – a felsőoktatási intézményben folytatott, illetve más korábbi tanulmányok, továbbá az előzetesen megszerzett tudás kreditértékként való elismerése esetén is – a tanulmányi és vizsgaszabályzat szerinti kreditet, de legalább a képzés kreditértékének harmadát az adott intézmény adott képzésén köteles teljesíteni. A (7) bekezdésben foglalt, a képzés kreditértéke legalább harmadának az adott intézmény adott képzésén történő megszerzésére vonatkozó előírást nem kell alkalmazni doktori képzés, az Európai Unió, a Visegrádi Alap és a Közép-európai Felsőoktatási Csereprogram által finanszírozott programok keretében megvalósuló közös képzés, a 23. § (1) bekezdése szerinti megállapodás alapján ugyanazon képzési terület szerinti szakra átvett hallgató és ugyanazon szakra felvett korábbi hallgató, menekült, oltalmazott, menedékes, befogadott hallgató esetében.

Felhívtuk a hallgató figyelmét, hogy a felsőoktatási intézménynél rendelkezésre álló kreditátvitel lehetőségeiről és ennek eljárási szabályairól az Egyetemenél helyben tájékozódhat. (OJBH/571/2024)

Az oklevél igazolja a felsőfokú tanulmányok befejezését, a szakképzettség és a felsőfokú végzettségi szint megszerzését. A felsőoktatási intézmény az oklevelet a sikeres záróvizsga napjától számított harminc napon belül állítja ki és adja át a hallgató részére. (OJBH/356/2024, OJBH/412/2024)

A HALLGATÓK ÁLTAL FIZETENDŐ DÍJAK, TÉRÍTÉSEK ÉS A RÉSZÜKRE NYÚJTHATÓ TÁMOGATÁSOK

Alapesetben az állam tizenkét féléven át biztosítja az állami ösztöndíjas képzésben a tanulmányok folytatását. Ez további félévekkel bővíthet tíz félévnél hosszabb egybefüggő, osztatlan képzés, illetve fogyatékoság esetén. Vannak azonban olyan képzések, amelyeknél a felhasznált féléveket figyelmen kívül kell hagyni a támogatási idő számításakor.

Egy hallgató a mesterképzésen fizetendő önköltséggel kapcsolatban kereste fel hivatalunkat. Panaszában előadta, hogy a felvételi eljárás során az Oktatási Hivatal olyan tartalmú levelet küldött számára, mely szerint a tizenkét félév támogatási időbe nem számítanak bele a tanári mesterszakon igénybe vett félévek, azonban ennek ellenére a felsőoktatási intézményben átsorolták önköltséges finanszírozási formába.

Bár hivatalunk feladatkörébe nem tartozik bele a jogszabályok értelmezése, állásfoglalás készítése, azonban az alábbi jogszabályi rendelkezésekről tájékoztattuk a hozzánk fordulót. Az Nftv. 47. § (1) bekezdése szerint egy személy – felsőoktatási szakképzésben, alapképzésben és mesterképzésben összesen – tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben (a továbbiakban: támogatási idő). A támogatási idő legfeljebb tizennégy félév, ha a hallgató osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. Ugyanezen § (6) bekezdés e)-f) pontjai szerint a támogatási idő számításakor nem kell figyelembe venni azt a félévet, amelyet a hallgató a 39. § (4a) bekezdése szerint felvett tanári mesterszakon vett igénybe, továbbá a 2, 3, valamint a 4 féléves tanári mesterszakon igénybe vett félévet.

A beadványozót tájékoztattuk hivatalunk eljárásának lényegéről, valamint a jogorvoslati út kimerítésének szükségességéről. (OJBH/71/2024).

Azon hallgatók, akik nem állami ösztöndíjas képzésben vesznek részt, önköltség fizetése mellett folytathatják a tanulmányaikat. Az önköltség összegére lehet a felsőoktatási intézménytől – amennyiben ezt a belső szabályzatok lehetővé teszik – részletfizetési kedvezményt, halasztást, illetve mentességet kérni, az ezzel kapcsolatos döntést a rektor hozza meg, és a fenntartót is tájékoztatnia kell minderről. (OJBH/139/2024).

Egy hallgató beadványában az önköltség fizetésének elengedésével kapcsolatban kereste fel hivatalunkat. Panaszában előadta, hogy a felsőoktatási intézményhez címzett méltányossági, valamint részletfizetési kérelmére az egyetem részéről nem érkezett válasz.

A panaszost tájékoztattuk arról, hogy a méltányosság olyan általános rendelkezéstől történő eltérés a hallgató szempontjából kedvező irányba, amelyet a norma bizonyos kivételes esetekben lehetővé tesz a jogalkalmazó számára. A méltányossági jogkör gyakorlója a körülményeket mérlegelve jár el, és a kérelmező javára eltekinthet a meghatározott feltételektől. A méltányossági döntés meghozatala során az intézmény nagyfokú szabadsággal rendelkezik, rá van bízva, hogy melyiket választja a több, egyaránt jogszerű megoldás közül. Jogszerűen dönt, ha a kérelemben foglaltaknak eleget tesz, és akkor is jogszerűen jár el, ha elutasítja azt.

Ezen kívül felhívtuk a figyelmét arra, hogy az Nftv. 43. § (3) bekezdése szerint a hallgató a felsőoktatási intézmény irányában teljesítendő fizetési kötelezettségének teljesítéséhez részletfizetési kedvezményre, halasztásra, mentességre a szervezeti és működési szabályzatban foglalt feltételek és eljárás szerint a rektornak – a fenntartó tájékoztatása mellett meghozott – döntése alapján jogosult (OJBH/89/2024).

A hallgató képzésének finanszírozása történhet állami ösztöndíjjal vagy önköltséggel. Az önköltséges hallgatók esetében, magán felsőoktatási intézmény által meghirdetett képzés esetén azonban lehetősége van az Egyetemnek átvállalni a képzés költségeit, ösztöndíj formájában. Ettől még a hallgató besorolása önköltséges marad.

Beadványában egy panaszos azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy volt hallgatóként az első félévre vonatkozó tandíj összegét követeli tőle a felsőoktatási intézmény. Előadta, hogy 2022/2023. tanév első szemeszterében tanult a felsőoktatási intézményben, hallgatói jogviszonya 2023 januárjában szűnt meg, ezt követően érkezett meg a félév önköltségeinek visszafizetéséről szóló felhívás az Egyetem részéről.

A panaszos rektori méltányossági kérelmet nyújtott be, amelyet részben elfogadtak, és részletfizetést írtak ki a részére. A panaszos azonban nem ért egyet a visszakövetelés tényével, mivel úgy jelentkezett a Felvi rendszerében, hogy „A” jelzés volt a képzés mellett, így úgy tudta, hogy magyar állami ösztöndíjjal támogatott képzésen vesz részt. Ezt követően tudta meg, hogy képzésének díját nem az állam, hanem az Egyetem fizette, amelyet visszakövetelnek.

A panaszt, a hivatalunk rendelkezésére bocsátott egyéb dokumentumokat, valamint a Felvételi Tájékoztatót összevetettük a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekkel, és az alábbi állásfoglalást alakítottuk ki.

Az Nftv. 46. § (1) bekezdés a)-c) pontjai szerint a költségviselés formája szerint a felsőoktatási képzésben részt vevő lehet magyar állami ösztöndíjjal támogatott hallgató, magyar állami részösztöndíjjal támogatott hallgató, valamint önköltséges hallgató.

Az Nftv. 117/C. § (10) bekezdése alapján a magán felsőoktatási intézmény által meghirdetett azon ösztöndíj esetében, amely a képzés felsőoktatási intézmény által meghatározott költségét fedezi, a (3) bekezdés szerinti magán felsőoktatási intézmény a felsőoktatási felvételi eljárásban a magán felsőoktatási intézmény által finanszírozott ösztöndíjas képzés meghirdetését is kezdeményezheti. A felsőoktatási információs rendszer működtetéséért felelős szerv a felvételi eljárás során az ösztöndíjas képzést és az arra történő jelentkezést a 46. § (1) bekezdés a) pontja szerinti képzésként hirdeti meg, azzal, hogy a képzést támogató szervezetre külön tájékoztatást tesz közzé. A magán felsőoktatási intézmény által meghirdetett ösztöndíjas képzésre történő felvételi jelentkezés során a felsőoktatási információs rendszer működtetéséért felelős szerv a felsőoktatási intézménnyel kötött együttműködési megállapodásban meghatározott feltételekkel hoz az ösztöndíjas képzésre vonatkozó besorolási döntést. Az ilyen képzésben részt vevő hallgató a képzés finanszírozása szempontjából önköltséges hallgatónak minősül. E képzésre a 46. § (4) bekezdésében, 47-48. §-ban, 48/A-48/S. §-ában foglaltak nem alkalmazhatók.

A 2022 szeptemberében induló képzésekre vonatkozó Felsőoktatási Felvételi Tájékoztató (a továbbiakban: Tájékoztató) Egyetemek, főiskolák meghirdetett képzései lapon az érintett Egyetem, Képzések lapon a táblázatos formában valóban külön jeleníti meg a képzés „A” és „K”, vagyis magyar állami ösztöndíjas, valamint önköltséges képzésen. Belépve azonban az „A” fülre, a jelentkezés és a

felvétel sajátos feltételeinél az olvasható, hogy a képzéseket ösztöndíjas és önköltséges finanszírozási formában hirdetik meg. A felvétel és a képzések finanszírozásának sajátosságairól a jelentkezést fontoló a Tájékoztatóban, továbbá az ösztöndíjpályázat feltételeiről az Egyetem honlapján is olvashat.

A 2021. december 23-án megjelent Tájékoztató arról rendelkezik, hogy az Egyetem az intézmény által finanszírozott ösztöndíjas képzést indít. Az ösztöndíj forrását a felsőoktatási intézményt fenntartó alapítvány biztosítja. A képzésekre a fentiek értelmében ösztöndíjas hallgató, és önköltséges hallgató nyerhet felvételt a felsőoktatási intézmény által kiírt ösztöndíjpályázat feltételei szerint. Az ösztöndíj célja az ösztöndíjat elnyert hallgató által fizetendő féléves díj (továbbiakban: önköltség) Egyetem általi átvállalása. Az ösztöndíjas hallgatók esetében a költségviselés formája az Nftv. 46. § (1) c) pont szerinti önköltséges forma. Az ösztöndíj feltételrendszerét az Egyetem Hallgatói térítési és juttatási szabályzat 23.§-a alapján kiírt pályázat tartalmazza. Az Egyetem az ösztöndíjat elnyert hallgatókkal az ösztöndíj feltételeire kiterjedő képzési szerződést köt.

A Tájékoztató ezen fejezetében arról is rendelkezik, hogy az adott meghirdetett képzésnél a finanszírozási forma oszlopban az „A” betűjeles képzést kell annak a jelentkezőnek megjelölnie, aki egyetemi ösztöndíjjal támogatott képzésre kíván felvételt nyerni, ösztöndíjra pályázik. Az Egyetem a központi felvételi eljárásán belül zajló folyamatokon kívüli külön ösztöndíjbírálatot nem folytat le, a pályázathoz a felvételi eljárásban kötelezően benyújtandó dokumentumokon túl egyéb dokumentumot nem kér. A bírálati szempontok azonosak a felvételi eljárás általános bírálati szempontjaival. Az „A” finanszírozási formára felvételt nyert jelentkezők esetében a besorolási döntés tartalmazza, hogy a jelentkező az Nftv. 46. § (1) bekezdés c) pontja szerinti önköltséges finanszírozási formára, ösztöndíjprogram keretében nyert felvételt. Annak a jelentkezőnek, aki a képzésre jelentkezés során az önköltség megfizetését vállalja, a „K” betűjeles képzést kell megjelölnie.

A panaszos által becsatolt beiratkozási lap alapján a képzésének finanszírozási formája egyetemi ösztöndíj volt, a hallgatói képzési szerződés szerint önköltséges képzésben vett részt.

Mindezekre figyelemmel a panaszos még a jelentkezést megelőzően tudomást szerezhetett az érintett felsőoktatási intézményen elérhető finanszírozási formákról, de legkésőbb a hallgatói szerződés aláírásakor megbizonyosodhatott volna az önköltséggel kapcsolatos kötelezettségeiről, így a beadványban foglaltakkal kapcsolatban oktatási jogsérelmet nem tudunk kimutatni, ezért a hivatalunknál az ügyet lezártuk. (OJBH/38/2024)

A magyar állami ösztöndíj esetében a vállalt feltételeket – képzési idő másfélszeresen belüli oklevélszerzés, illetve hazai munkaviszony fenntartása – az Oktatási Hivatal ellenőrzi. Bár a hallgató jogviszonnyal függ össze ezen kötelezettségek teljesítése, azonban ez már kívül esik az oktatással összefüggő jogsértések körén.

Egy panaszos azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy az Oktatási Hivatal fizetési kötelezettséget állapított meg vele szemben, a korábban megszűnt hallgatói jogviszonyára tekintettel, a magyar állami ösztöndíjjal összefüggésben. Azonban ledolgozási kötelezettségének kiszámításánál két hónapot nem vett figyelembe.

Egy másik hallgató, egy külföldön élő panaszos azzal kapcsolatban kérte hivatalunk segítségét, hogy az Oktatási Hivatal Magyarországon végzendő munkavégzési kötelezettséget, vagy ennek hiányában fizetési kötelezettséget állapított meg vele szemben, korábbi hallgatói jogviszonya miatt, magyar állami ösztöndíjával összefüggésben.

Tekintettel arra, hogy a panaszosok hallgatói jogviszonya korábban megszűnt, továbbá az Oktatási Hivatal által követelt visszatérítés nem az oktatás területére tartozik, így fenti ügyekben hivatalunknak nem volt lehetősége vizsgálat indítására. (OJBH/5/2024, OJBH/151/2024)